

закладів великих міст України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. мед. наук / В.Д.Чопчик. – Київ, 2007. – 20 с.

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ ПОМОЩИ НАСЕЛЕНИЮ УКРАИНЫ И СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЕ ВОЕННООБЯЗАННЫХ ЗАПАСА И ВОЕННОМ РЕЗЕРВЕ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ

Канюра О.А., Бадюк М.И., Власенко А.Н.

Резюме. В статье рассмотрены стоматологическое обеспечение личного состава войск мы, как составляющую системы медицинского обеспечения ВС Украины, в частности организацию оказания стоматологической помощи населению Украины и стоматологического обеспечения военнообязанных запаса и военного резерва Вооруженных Сил Украины.

Ключевые слова: стоматологическая помощь, военнообязанные запаса и военного резерва Вооруженных Сил Украины.

ORGANIZATION FOR DENTAL CARE POPULATION OF UKRAINE AND DENTAL MILITARY DUTY RESERVES AND THE RESERVE ARMED FORCES OF UKRAINE

O.Kanyura, M.Badyuk, O.Vlasenko

Summary. The article deals with dental provision of military personnel we have, as part of medical support of the Armed Forces of Ukraine, in particular the provision of dental care to the population of Ukraine and Dentistry of military duty and reserve military reserve of the Armed Forces of Ukraine.

Keywords: dental care, military service and reserve military reserve of the Armed Forces of Ukraine.

УДК 613.67:616-058

АНАЛІЗ ІНФЕКЦІЙНОЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У РІЗНИХ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ЗОНАХ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНИХ КЛІНІЧНИХ ЦЕНТРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЗА ПОКАЗНИКАМИ 2008-20011 рр.

Рожков Г.С.

Військово-медичний департамент Міністерства оборони України

Резюме. Проведений аналіз результатів аналізу інфекційної захворюваності військовослужбовців у різних адміністративно-територіальних зонах відповідальності військово-медичних клінічних центрів Збройних Сил України показав, що найнижчий рівень інфекційної захворюваності спостерігається серед військовослужбовців в зонах відповідальності ВМКЦ Західного та Південного регіонів, найвищий – в зонах відповідальності ГВМКЦ та Кримського регіонів. Але слід зазначити, що високий рівень захворюваності на будь який клас хвороб може свідчити не тільки про недоліки у роботі медичної служби, але й про більшу доступність медичної допомоги для контингентів.

Ключові слова: Військово-медичні клінічні центри, інфекційна захворюваність, категорії військовослужбовців.

Вступ. Моніторинг стану здоров'я населення та окремих його контингентів (військовослужбовці тощо) є важливою складовою управління у

сфері охорони здоров'я, дозволяє виявляти проблемні питання та обґрунтувати шляхи їх вирішення [1]. Окрім цього показники, що характеризують стан здоров'я є ваговою групою індикаторів, що можуть бути використані для оцінки ресурсних та процесуальних аспектів якості медичної допомоги в закладах охорони здоров'я [2], а дослідження показників стану здоров'я військовослужбовців також вкрай необхідні для удосконалення лікувально-профілактичних і реабілітаційних заходів в Збройних Силах України [3, 4, 5]. Тому всебічне вивчення стану здоров'я військовослужбовців та вироблення заходів щодо його зміцнення на основі постійного наукового моніторингу мають особливе значення для Збройних Сил України.

Метою дослідження було вивчення особливостей стану та динаміки інфекційної захворюваності військовослужбовців Збройних Сил України різних категорій (військовослужбовці за контрактом, строкової служби, офіцери) з урахуванням адміністративно-територіальних зон відповідальності Військово-медичних клінічних центрів Збройних Сил України.

Методика досліджень включала порівняльний аналіз показників інфекційної захворюваності військовослужбовців Збройних Сил України різних категорій за I клас хвороб «Інфекційні та паразитарні хвороби», міжнародної класифікації хвороб (МКХ-10) в зоні відповідальності військово-медичних клінічних центрів за період 2008–2011 рр.

Результати досліджень та їх обговорення. Вивчення особливостей стану та динаміки інфекційної захворюваності військовослужбовців проводилось з урахуванням адміністративно-територіальних зон відповідальності Військово-медичних клінічних центрів за медичне забезпечення військових частин (закладів) Збройних Сил України:

– Головний військово-медичний центр (м. Київ), якій включає військові гарнізони – Київський, Броварський, Бориспільський, Васильківський, Гостомельський, Макарівський, Семіполківський, Переяслав-Хмельницький;

– Військово-медичний центр Західного регіону (м. Львів), якій включає області - Волинська, Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька, Тернопільська, Рівненська;

– Військово-медичний клінічний центр Центрального регіону (м. Вінниця), якій включає області – Київська (за виключенням військових гарнізонів, вказаних в Головному військово-медичному центрі (м. Київ), Вінницька, Хмельницька, Житомирська, Черкаська, Кіровоградська;

– Військово-медичний клінічний центр Південного регіону (м. Одеса), якій включає області – Одеська, Миколаївська, Херсонська, Дніпропетровська, Запорізька;

– Військово-медичний клінічний центр Кримського регіону (м. Севастополь)- Автономна Республіка Крим.

Для визначення регіональних особливостей була проаналізована інфекційна захворюваність в зоні відповідальності військово-медичних клінічних центрів регіонів (табл. 3).

Рівень загальної захворюваності за I клас хвороб “Інфекційні та паразитарні хвороби в зоні відповідальності військово-медичних клінічних центрів за період 2008–2011 рр., ‰

Заклади	Категорії в/с	2008	2009	2010	2011	середнє
ГВМКЦ	в/с строк.сл.	95,51	170,78	-	103,07	123,12
	Офіцери	27,76	35,10	-	16,55	26,47
	в/с військ.сл. за контр.	13,45	13,61	-	8,88	11,98
ВМКЦ Зах.Р.	в/с строк.сл.	38,98	28,69	63,07	105,42	59,04
	офіцери	13,11	15,40	10,27	19,50	14,57
	в/с військ.сл. за контр.	11,79	19,29	12,58	20,31	15,99
ВМКЦ Центр.Р.	в/с строк.сл.	66,70	108,05	102,78	108,57	96,53
	офіцери	17,99	18,95	13,13	16,19	16,56
	в/с військ.сл. за контр.	19,30	22,03	19,38	16,96	19,42
ВМКЦ Півн.Р.	в/с строк.сл.	61,09	92,12	121,02	88,02	90,56
	офіцери	10,61	13,11	24,12	23,17	17,75
	в/с військ.сл. за контр.	19,72	12,04	13,34	14,07	14,79
ВМКЦ Півд.Р.	в/с строк.сл.	47,46	59,76	58,87	76,39	60,62
	офіцери	11,21	9,20	9,00	7,85	9,32
	в/с військ.сл. за контр.	13,87	9,95	11,11	6,31	10,31
ВМКЦ Крим.Р.	в/с строк.сл.	102,75	111,91	106,88	93,09	103,66
	офіцери	10,13	11,08	3,93	7,02	8,04
	в/с військ.сл. за контр.	8,77	9,63	7,34	13,36	9,78

Як свідчать дані таблиці 1, тенденція змін рівня інфекційної захворюваності військовослужбовців строкової служби протягом 2008-2011 рр. була різною: в зоні відповідальності ГВМКЦ та ВМКЦ Кримського регіону рівень захворюваності за I клас хвороб знижувався, але без достовірного підтвердження ($P > 0,1$), в зоні відповідальності інших ВМКЦ рівень інфекційної захворюваності підвищувався, для ВМКЦ Західного та Південного регіонів зміни виявилися достовірні ($P < 0,1$ та $P < 0,05$).

Для офіцерів загальною тенденцією було підвищення рівня інфекційної захворюваності в зонах відповідальності ВМКЦ Західного та Північного регіонів ($P > 0,1$ та $P < 0,05$ відповідно) та зменшення інфекційної захворюваності в зонах відповідальності ГВМКЦ, ВМКЦ Центрального, Південного, Кримського регіоні, при чому для ВМКЦ Південного регіону виявлені зміни мали достовірне підтвердження ($P < 0,05$).

Динаміка змін рівня інфекційної захворюваності серед військовослужбовців військової служби за контрактом охарактеризувалась підвищенням її рівня в зонах відповідальності ВМКЦ Західного та Кримського регіонів та зниженням в зонах відповідальності інших ВМКЦ. Але достовірного підтвердження виявлені зміни не мали ($P > 0,1$).

На рис. 2 наведені середні рівні інфекційної захворюваності (2008–2011 рр.) військовослужбовців за зонами відповідальності ВМКЦ та за Збройні Сили України в цілому.

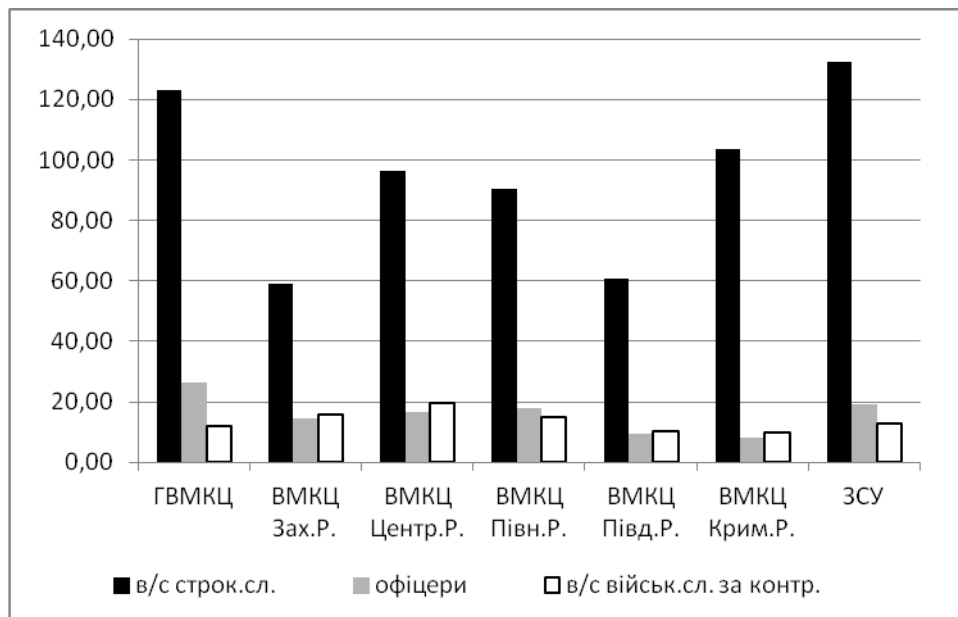

Рис. 1. Середні рівні інфекційної захворюваності військовослужбовців за період 2008-2011 рр., %

Частка I класу хвороб у структурі загальної захворюваності військовослужбовців за зонами відповідальності ВМКЦ наведена у табл. 2. та рис. 3.

Таблиця 2

Питома вага I класу хвороб за категоріями військовослужбовців у структурі загальної захворюваності в зонах відповідальності ВМКЦ, %

Заклади	Категорії в/с	2008	2009	2010	2011	середнє
ГВМКЦ	в/с строк.сл.	4,93	7,35		4,95	5,74
	офіцери	1,62	1,67		0,93	1,41
	в/с військ.сл. за контр.	0,98	1,02		0,81	0,94
ВМКЦ Зах.Р.	в/с строк.сл.	4,39	2,82	5,16	4,84	4,30
	офіцери	2,36	3,12	1,06	1,47	2,00
	в/с військ.сл. за контр.	2,36	3,55	1,40	1,80	2,28
ВМКЦ Центр.Р.	в/с строк.сл.	3,91	5,58	6,51	7,43	5,86
	офіцери	1,31	1,23	0,93	0,96	1,11
	в/с військ.сл. за контр.	1,78	1,63	1,38	0,98	1,44
ВМКЦ Півн.Р.	в/с строк.сл.	3,48	5,45	7,38	5,31	5,40
	офіцери	0,93	0,98	1,65	1,50	1,27
	в/с військ.сл. за контр.	1,53	0,88	0,95	1,16	1,13
ВМКЦ Півд.Р.	в/с строк.сл.	5,64	5,92	4,32	5,22	5,27
	офіцери	1,53	1,18	1,01	0,80	1,13
	в/с військ.сл. за контр.	1,78	1,29	1,49	0,72	1,32
ВМКЦ Крим.Р.	в/с строк.сл.	5,95	5,37	6,04	5,07	5,61
	офіцери	1,08	0,99	0,46	0,54	0,77
	в/с військ.сл. за контр.	1,10	0,92	0,91	1,29	1,05

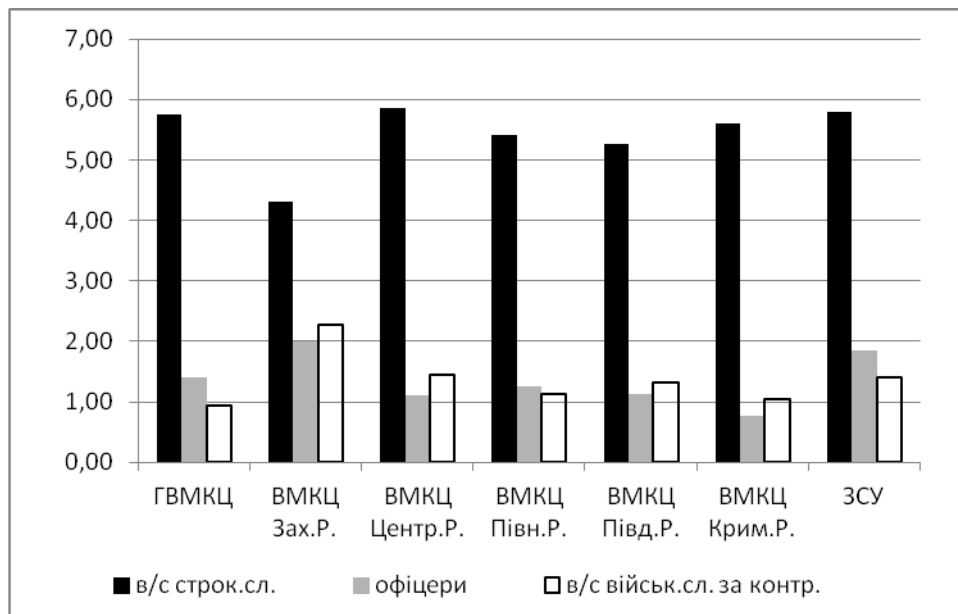

Рис. 2. Середня частка I класу хвороб у структурі загальної захворюваності військовослужбовців в зонах відповідальності ВМКЦ за ЗС України, %.

Як свідчать дані табл. 2 та рис. 2 питома вага I класу хвороб в загальній структурі захворюваності військовослужбовців в зонах відповідальності ВМКЦ мала незначні коливання протягом 2008–2011 рр. і майже співпадає з аналогічними показниками за збройні сили, за винятком даних за ВМКЦ Західного регіону.

Висновки:

Відповідно отриманих даних, можна констатувати, що найнижчий рівень інфекційної захворюваності спостерігається серед військовослужбовців в зонах відповідальності ВМКЦ Західного та Південного регіонів, найвищий – в зонах відповідальності ГВМКЦ та Кримського регіонів. Але слід зазначити, що високий рівень захворюваності на будь який клас хвороб може свідчити не тільки про недоліки у роботі медичної служби, але й про більшу доступність медичної допомоги для контингентів. Крім того, середні рівні інфекційної захворюваності у зонах відповідальності центрів не перевищували або наближувались до аналогічних показників за ЗС України.

Література:

1. Левченко Ф.М. Стан здоров'я військовослужбовців – вагомий фактор боєздатності військ / Ф.М. Левченко, Н.Д. Козак // Проблеми військової охорони здоров'я: зб. наук. праць Української військово-медичної академії. – К.: УВМА, 2008. – Вип. 24.– С. 159-170.

2. Пономаренко В.М. Методологічні підходи до визначення індикаторів оцінки якості діяльності системи охорони здоров'я / В.М. Пономаренко, А.Б. Зіменковський // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2006. – № 2. – С. 31-34.

3. Голик Л.А. Система оптимізації межичної допомоги у збройних силах України (наукове обґрунтування і реалізація) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. мед. наук : спец. 14.02.03 “Соціальна медицина” / Л.А. Голик. –

Київ, 2003. – 35 с.

4. Рум'янцев Ю.В. Здоров'я військовослужбовців як фактор національної безпеки України / Ю.В. Рум'янцев, О.А. Красюк // Проблеми військової охорони здоров'я. Збірник наукових праць Української військово-медичної академії. – Київ, 2008. – Вип. 23. – С.274-281.

5. Білий В.Я. Інтегрована система охорони здоров'я військовослужбовців у забезпеченні боєготовності Збройних Сил України / В.Я. Білий, М.М. Вовкодав // Наука і оборона. – 1999. – №1. – С. 49-54.

**АНАЛИЗ ИНФЕКЦИОННОЙ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ В
РАЗНЫХ АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ЗОНАХ
ОТВЕТСТВЕННОСТИ ВОЕННО-МЕДИЦИНСКИХ КЛИНИЧЕСКИХ ЦЕНТРОВ
ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ ПО ПОКАЗАТЕЛЯМ 2008-20011 гг.**

Рожков Г.С.

Резюме. *Проведенный анализ результатов анализа инфекционной заболеваемости военнослужащих в разных административно-территориальных зонах ответственности военно-медицинских клинических центров Вооруженных Сил Украины показал, что самый низкий уровень инфекционной заболеваемости наблюдается среди военнослужащих в зонах ответственности ВМКЦ Западного и Южного регионов, наивысший - в зонах ответственности ГВМКЦ и Крымского регионов. Но следует отметить, что высокий уровень заболеваемости на будь какой класс болезней может свидетельствовать не только о недостатках в работе медицинской службы, но и о большей доступности медицинской помощи для контингентов.*

Ключевые слова: *Военно-медицинские клинические центры, инфекционная заболеваемость, категории военнослужащих.*

**AN ANALYSIS OF INFECTIOUS MORBIDITY OF SERVICEMEN IS IN DIFFERENT
ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL ZONES OF RESPONSIBILITY OF MILITARY
MEDICAL CLINICAL CENTERS OF MILITARY POWERS OF UKRAINE ON INDEXES
2008-20011**

G.Rozhkov

Summary. *The conducted analysis of results of analysis of infectious morbidity of servicemen showed in the different administrative - territorial zones of responsibility of military medical clinical centers of Military Powers of Ukraine, that the most low level of infectious morbidity was observed among the soldiery zones of responsibility of ВМКЦ of the Western and South regions, the greatest - in the zones of responsibility of ГВМКЦ and Crimean regions. But it should be noted that high level of morbidity on be what class of illnesses can testify not only to the defects in - process medical service but also about greater availability of medic for contingents.*

Keywords: *the Military medical clinical centers, infectious morbidity, categories of servicemen.*